

Budžetski okvir u Južnoj Africi

Dr. Mampho Modise: Jedinica za fiskalnu politiku u okviru Nacionalnog trezora, mart 2015.

Pregled

- Povezivanje ukupnih prihoda sa gornjim granicama rashoda
- Gornje granice rashoda
- Dokument o srednjoročnoj budžetskoj politici
- Budžetska rezerva za nepredviđene troškove

Povezivanje ukupnih prihoda sa gornjim granicama rashoda

- Prihodi i rashodi se moraju razmatrati istovremeno, kako bi se stekao uvid u kompletnu sliku aktivnosti vlade
- Potrebno je uskladiti projekciju rashoda sa projekcijom prihoda
- Po pravilu, svi državni prihodi slivaju se u zajednički fond pre nego što se izvrši njihova distribucija (u slučaju Južne Afrike to je Zajednički fond prihoda - ZFP)
- Ne preporučuje se namensko alociranje sredstava

Odluka o visini ukupnih prihoda: kontekst Južne Afrike

Utvrđivanje makro-ekonomskih projekcija

Tabela 2.2 Makro-ekonomski učinak i projekcije, 2011 – 2017.

Kalendarska godina	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Procenat promene	Stvarno stanje			Procena	Projekcija		
Ukupna potrošnja domaćinstava	4.9	3.4	2.9	1.2	2.0	2.6	3.0
Ukupna državna potrošnja	1.7	3.4	3.3	1.9	1.6	0.7	0.7
Bruto investicije u fiksni kapital	5.7	3.6	7.6	-0.6	2.2	3.4	3.8
Bruto domaći rashodi	4.9	3.9	1.4	1.1	2.4	2.7	3.1
Izvoz	4.3	0.1	4.6	0.9	3.3	4.6	5.0
Uvoz	10.5	6.0	1.8	-0.3	4.6	5.3	5.5
Realni rast BDP	3.2	2.2	2.2	1.4	2.0	2.4	3.0
BDP / inflacija	6.7	5.5	6.0	6.1	6.1	5.5	5.5
BDP / tekuće cene (mlrd R)	3,025.0	3,262.5	3,534.3	3,801.7	4,112.8	4,443.2	4,829.9
CPI indeks pot. cena / inflacija	5.0	5.7	5.8	6.1	4.3	5.9	5.7
Tekući platni bilans (% of GDP)	-2.2	-5.0	-5.8	-5.8	-4.5	-4.9	-5.2

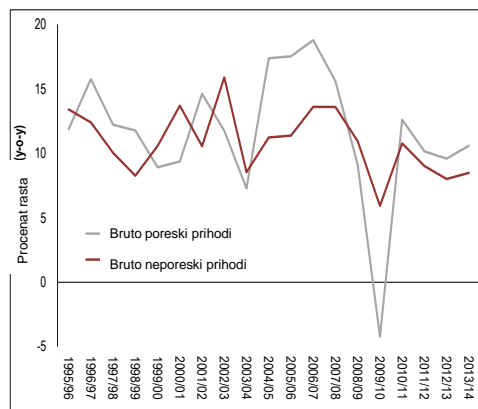
Odluka o visini ukupnih prihoda: kontekst Južne Afrike (nastavak)

- Potrebno je utvrditi ukupan priliv sredstava za Nacionalni fond prihoda
  - Poreski prihodi
  - Neporeski prihodi (pokrajine, subjekti, ugovori, program za rekonstrukciju i razvoj)
- Odbor za analizu prihoda redovno zaseda i izrađuje projekcije prihoda za Srednjoročni okvir rashoda (SOR)
- Odbor čine predstavnici:
  - Nacionalnog trezora
  - Uprave prihoda Južne Afrike (UPJA)
  - Centralne banke Južne Afrike (CBJA)
- Odbor razmatra trendove poreskih prihoda and formuliše zajedničko mišljenje o izgledima u pogledu prihoda za novi SOR

Kontekst Južne Afrike (nastavak)

- Poreski prihodi su veoma osetljivi na ekonomski učinak
- U periodu od 1995/96 do 1999/00, nominalni bruto poreski prihodi u proseku su porasli za 12,1 posto
- Od 2001, prihodi rastu kao posledica visokih cena proizvoda i unapređenja sistema poreske administracije – nakon 2004. godine, rast prihoda premašuje 17 posto
- Prihodi se smanjuju za 4,2 posto u 2009/10 kao posledica globalne finansijske krize
- Nakon toga, poreski prihodi su stabilizovani, međutim zbog smanjenog ekonomskog učinka njihov rast je usporen

Nominalni rast bruto poreskih prihoda i BDP, 1995/96 - 2013/14

Smanjenje ukupnih prihoda: kontekst Južne Afrike

Budžetski prihodi, 2011/12 – 2017/18

Millioni R	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
		Stanje		Revidirano stanje	Srednjoročne procene		
Porez na dohodak i porez na dobit	426 584	457 314	507 759	556 700	620 890	678 652	744 473
od čega:							
<i>Porez na dohodak fizičkih lica</i>	250 400	275 822	309 834	350 000	393 890	433 842	479 189
<i>Porez na dobit preduzeća</i>	151 627	159 259	177 324	183 000	202 032	218 211	236 691
Porez na fond plata	10 173	11 378	12 476	13 200	14 690	16 140	17 800
Porez na imovinu	7 817	8 645	10 487	12 603	13 692	14 823	16 089
Porez na robu i usluge	263 950	296 921	324 548	355 718	389 427	422 378	458 883
od čega:							
<i>PDV</i>	191 020	215 023	237 667	260 600	283 794	313 690	346 711
Porez na međunarodnu trgovinu i transak. 34 121	39 549	44 732	40 779	42 576	47 207	52 466	
Poreski prihodi	742 650	813 826	900 013	979 000	1 081 275	1 179 199	1 289 711
Neporeski prihodi ²	24 402	28 468	30 626	27 006	19 038	23 302	21 143
od čega:							
<i>Naknada za korišćenje mineralnih resursa</i>	5 015	6 439	5 636	6 221	6 730	7 301	
bez: plaćanja za SACU	-21 760	-42 151	-43 374	-51 738	-51 022	-36 513	-45 444
Prihodi budžeta	745 291	800 142	887 265	954 269	1 049 291	1 165 988	1 265 409
Pokrajine, fondovi obaveznog socijalnog osiguranja i pojedinih javnih subjekata	96 873	108 594	120 838	136 722	139 564	165 526	174 122
Konsolidovani prihodi budžeta	842 165	908 737	1 008 103	1 090 991	1 188 855	1 331 514	1 439 531
Kao procenat BDP							
Poreski prihodi	24.1%	24.5%	24.9%	25.2%	25.8%	26.0%	26.2%
Budžetski prihodi	24.2%	24.0%	24.6%	24.6%	25.0%	25.7%	25.7%
<i>BDP (milijardi R)</i>	3,080.9	3,327.6	3,609.8	3,879.9	4,191.8	4,538.8	4,926.1
Multiplikator porez/BDP	1.13	1.20	1.25	1.17	1.30	1.09	1.10

1. Sadržuje sporedna poreska davanja za preduzeća/dividende, kamatu za dug na ime poreza na dohodak i oslobođanje od poreza za mala preduzeća
 2. Sadržuje naknadu za korišćenje mineralnih sirovina, eksploataciju rudnika, prihode ministarstava i prihode od prodaje kapitalnih sredstava
 3. Južnoafrička carinska unija. Iznosi su sačinjeni od plaćanja i drugih podešavanja
 Izvor: Nacionalni trezor i Služba prihoda Južne Afrike

Šta je gornja granica rashoda?

- Gornja granica rashoda odnosi se na ukupno ograničenje svih ili većeg dela rashoda države – utvrđuje se pre početka perioda pripreme budžeta
- Gornja granica rashoda je nezavisna odluka o maksimalnom nivou državne potrošnje - koristi se kao instrument za sprovođenje budžetske discipline (disciplina rashoda)
- Proces utvrđivanja gornjih granica rashoda odvija se pre “pregovora” sa ministarstvima i njime je vođena priprema i izvršenje budžeta

Zašto je važna gornja granica rashoda?

- Da se izbegne tendencija nekontrolisanog širenja sektora države bez odgovarajućeg povećanja prihoda
- U mnogim zemljama došlo je do fiskalnih pogoršanja zbog nepromišljene državne potrošnje
- Jačanje fiskalne discipline
- Formalizovana ograničenja ukupnih rashoda mogu biti značajna komponenta okvira za postizanje fiskalne održivosti

Značajna pitanja u vezi sa gornjom granicom rashoda?

- Mora postojati ravnoteža između želje za postizanjem discipline rashoda i omogućavanja opravdanih odstupanja u sferi rashoda, uključujući:
  - Uticaj inflacije
  - Nepredviđene troškove
- Postavljanje gornje granice rashoda nije homogen proces, s obzirom da on u mnogome zavisi od konteksta fiskalnih, ekonomskih i političkih uslova
- Principi za utvrđivanje gornje granice rashoda moraju biti eksplicitno povezani sa drugim fiskalnim ciljevima
- Da li će gornja granica rashoda biti jednostrana odluka vlade ili postoji prostor da se ugradi u zakonodavstvo

Gornja granica rashoda: kontekst Južne Afrike

- Pravac u kome idu rashodi u Južnoj Africi određuju:
  - Prihodi
  - Očekivani pravac razvoja državnog duga
  - Tekući i očekivani ekonomski rast
  - Socijalne potrebe
- Fiskalna politika različito reaguje na različite krize:
- 1989-1993
  - Najteža recesija sa kojom se ikada suočila Južna Afrika
  - Ekspanzivna fiskalna politika vodi ka velikom deficitu
    - Globalno usporavanje
    - Politički motivisana potrošnja
    - Ograničen politički legitimitet za dalje povećanje poreskih prihoda
  - Fiskalni odgovori (1993-1996)
    - Program za rekonstrukciju i razvoj (PRR)

11

Gornja granica rashoda: kontekst Južne Afrike

- Deficit je ostao na vrlo visokom nivou zbog
  - Potrebe da se počne sa rešavanjem istorijskih nejednakosti
  - Napora da se zadovolje osnovne potrebe
  - Veća javna potrošnja se smatra važnim elementom rasta
  - Fond plata se naglo povećao
- 1997-2004
  - Rast, zapošljavanje i preraspodela – na osnovu potrebe da se stabilizuje makro-ekonomija
    - Smanjenje rashoda u sektoru obrazovanja, ekonomskih usluga i zdravstva u 1997/98
    - Mudro fiskalno upravljanje
    - Napori za povećanje prihoda
- 2005-2008
  - Snažna ekonomska osnova vodi ka izuzetnom povećanju prihoda, čime se stvara prostor za povećanje rashoda

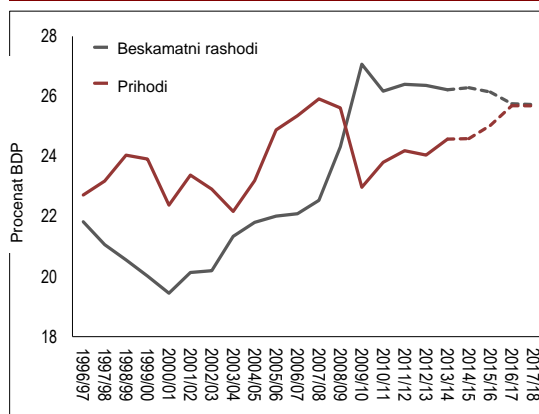

12

Gornja granica rashoda: kontekst Južne Afrike

- Prvi fiskalni suficit
- 2009-2010
  - Nagli pad poreskih prihoda za 60 milijardi R
  - Održavanje kontra-ciklične fiskalne pozicije
    - budžetski suficit se pretvara u deficit
  - Održavanje rashoda preko novih zajmova

Main budget revenue and non-interest expenditure, 1996/97 – 2017/18

Održavanje gornje granice rashoda: kontekst Južne Afrike

- Rizici kojima je bio izložen fiskus počinju da se materijalizuju krajem 2012. godine
- Doneta je odluka da se zadrži gornja granica rashoda koja je predložena budžetom za 2012. godinu
- 2013/14 je predstavljala izuzetak, s obzirom da je probijena gornja granica rashoda zbog dokapitalizacije Razvojne banke Južne Afrike
- Vlada je na dobrom putu da ostvari cilj u pogledu javne potrošnje koji je postavljen 2014. u Dokumentu o srednjoročnoj budžetskoj politici (DSBP) za 2014/15

Tabela 3.2 Beskamatni rashodi budžeta, 2011/12 – 2017/18

Milioni R	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
2013 Pregled budžeta	812,063	878,642	955,333	1,029,262	1,107,564	–	–
2013 DSBP	–	877,443	949,109	1,027,762	1,106,064	1,185,110	–
2014 Pregled budžeta	–	–	947,853	1,027,662	1,105,943	1,184,424	–
2014 DSBP	–	–	–	1,021,855	1,095,761	1,168,940	1,267,025
2015 Pregled budžeta	–	–	–	1,020,105	1,095,904	1,168,973	1,267,486

Dokument o srednjoročnoj budžetskoj politici (DSBP)

- Srednjoročni okvir rashoda
  - Južna Afrika je 1997. godine usvojila sistem višegodišnjeg planiranja i Dokument o srednjoročnoj budžetskoj politici (DSBP)
  - Budžet se izrađuje za period od tri godine – svake godine se vrši revizija
  - Primenjuje se koncept trogodišnjeg budžetskog okvira sa dodavanjem svake naredne godine
- DSBP sadrži podatke koji služe za izradu budžeta; ovim dokumentom se utvrđuju:
  - Ključni prioriteti
  - Obim potrošnje
  - Raspodela sredstava između tri nivoa vlasti
  - Alokacije za najznačajne uslovne grantove
- DSBP sadrži podatke o indikativnim alokacijama i projekcijama za SOR koji se objavljuju u Pregledu budžeta i Proceni nacionalnih rashoda (PNR)
- DSBP je deo institucionalnog okvira Južne Afrike
- DSBP se predstavlja pred Parlamentom i ide na javnu raspravu – na taj način se obezbeđuje transparentnost

15

Svrha

Dokument o srednjoročnoj budžetskoj politici (DSBP):

- Daje opšti pregled ekonomskog konteksta u kome se formuliše budžet za predstojeću godinu
- Objasnjava fiskalnu politiku u kontekstu ekonomskih izgleda
- Prikazuje raspodelu prihoda između tri administrativna nivoa vlasti
- Predlaže okvir državne potrošnje za naredne tri godine

16

Ključni aspekti DSBP

- Poglavlje 1: Pregled i politike
- Poglavlje 2: Ekonomski izgledi
  - Uključene su makroekonomske projekcije
- Poglavlje 3: Fiskalna politika
  - Uključen je položaj fiskalne politike u odnosu na SOR
  - Detaljno razmatranje prihoda, rashoda, budžetske ravnoteže i državnog duga
- Poglavlje 4: Prioriteti srednjoročnih rashoda i raspodela prihoda
- Prilozi

Važnost objavljivanja DSBP na godišnjem nivou

- DSBP je dokument koji obezbeđuje višegodišnje makroekonomske projekcije
- Višegodišnje fiskalne projekcije omogućavaju:
  - fiskalnu disciplinu i višegodišnje planiranje
  - određeni stepen sigurnosti za rukovodioce budžeta u odnosu na budžetske obaveze i alokacije tokom srednjoročnog perioda
- DSBP omogućava analizu fiskalnih rizika:
  - Signalizira pravac fiskalne putanje i srednjoročne fiskalne ciljeve

Formulisanje

Formulisanje fiskalnog okvira sadrži sledeće:

- Makroekonomske projekcije
- Projekcije prihoda
- Odluke o beskamatnim rashodima
- Izmene kamatnih rashoda
- Razmatranje budžetske ravnoteže
- Održavanje kredibiliteta fiskalnih agregata

Makroekonomske projekcije

- Makroekonomske projekcije se razmatraju u svakom novom izdanju tromesečnog biltena Narodne banke Južne Afrike
- Makroekonomske projekcije se ažuriraju tri puta za DSBP i jednom za budžet
- Fiskalni okvir se ažurira u odnosu na sledeće tri makroekonomske promenljive:
  - Realni i nominalni BDP
  - Inflacija BDP i CPI

Projekcije prihoda

- Odluke o projekciji prihoda donosi RAWC (održavaju se dva sastanka pre konačne izrade DSBP)
- Prihodi i rashodi se moraju razmatrati istovremeno, kako bi se stekao uvid u kompletnu sliku aktivnosti vlade
- Izrađuju se projekcije rashoda za naredne godine

Odluke o beskamratnim rashodima

Utvrđivanje osnove za beskamratne rashode:

- Okvir budžeta služi kao osnova za izradu DSBP za tekuću godinu
-npr. okvir budžeta za 2015. godinu biće osnova za izradu DSBP za 2015.
- Izrađuje se osnova za ukupan iznos beskamratnih alokacija za narednu godinu
-Planiranje rashoda vrši se u konsultaciji sa odeljenjima za javne finansije i fiskalnu politiku
- Po pravilu se prethodna osnova za rashode uvećava primenom koeficijenta koji utvrđuje odeljenje za javne finansije i budžet – koeficijent odražava inflaciju i rast
- Budžetski analitičari vrše dubinsku analizu radi eliminisanja programa čija je implementacija završena

Odluke o beskamatnim rashodima (nastavak)

Nakon utvrđivanja osnove za beskamatne rashode:

- Vrše se prilagođavanja kako bi se pozitivan i realan rast reflektovao širom SOR
- Izdvaja se budžetska rezerva za nepredviđene troškove
- Počinju razgovori između nekoliko jedinica u okviru Trezora kako bi se utvrdila raspoloživost dodatnih sredstava i u kom iznosu?
- Rashodi su podeljeni između različitih nivoa vlasti i sektora tek kada odbor za srednjoročne rashode zaključi svoje sastanke
- Dodaci na osnovu rashoda mogu se menjati između DSBP i budžeta

Utvrđivanje izmena za kamatne rashode

Procene kamate na dug utvrđuju se na osnovu:

- Promena ukupnog duga
- Pretpostavki u vezi sa kamatnim stopama, inflacijom i kursom

Budžetska ravnoteža

- Na budžetsku ravnotežu utiče:
  - održivost
  - međugeneracijska pravednost
- Izbegavanjem zaduživanja za finansiranje tekuće potrošnje, uz održivu potrošnju za finansiranje kapitalnih investicija, postiže se bolja struktura deficita.

Održavanje kredibiliteta fiskalnih agregata

- Budžetske alokacije odražavaju:
  - Strateške prioritete vlade koji su usaglašeni sa Nacionalnim planom razvoja
  - Inflaciju radi održavanja rashoda i kupovne moći
  - Rast ekonomije i planove vlade u vezi sa obezbeđivanjem rasta u narednom periodu
- Pitanja u vezi sa upravljanjem dugom:
  - Dugoročna održivost
  - Kojom vrstom rashoda se finansira dug?
  - Makro-ekonomski izgledi u vezi sa kamatnim stopama, rastom, inflacijom i kursom
- Rast i prihodi odražavaju rast ekonomije i strukturne promene rashoda usklađenih sa poreskim izmenama
- Fiskalna održivost i mudro fiskalno upravljanje

Budžetska rezerva za nepredviđene troškove u Južnoj Africi

- **Uloga budžetske rezerve za nepredviđene troškove:**
  - prilagođavanje promenama ekonomskog okruženja
  - odolevanje pritiscima nepredviđenih i neizbežnih rashoda
- Sredstva budžetske rezerve se unapred izdvajaju ali se ne raspodeljuju
- Iznos budžetske rezerve u prvoj godini SOR je relativno mali, ali se tokom narednih godina povećava
- U prvoj godini, alokacija budžetska rezerva vrši se rebalansom budžeta (DSBP u oktobru)
- Ova alokacija se po pravilu odnosi na usklađivanje usled pada prihoda ili prekoračivanje rashoda

27

Iznos budžetske rezerve za nepredviđene troškove

- **Dilema u vezi sa donošenjem odluke o visini budžetske rezerve**
  - Obezbeđivanje dovoljne rezerve koja će moći da apsorbuje opravdane okolnosti koje se nisu mogle predvideti
  - Ograničenja koja imaju za cilj da održe disciplinu budžeta
- **Faktori koji utiču na visinu budžetske rezerve:**
  - Vremenski okvir
  - Struktura budžetske politike
  - Šeme indeksiranja
  - Visina potencijalnih obaveza
- **Po pravilu, budžetska rezerva iznosi 2-3 procenta ukupnih rashoda**

28

Iznos budžetske rezerve za nepredviđene troškove u Južnoj Africi

Budžetska rezerva – budžeti u periodu 1998 - 2015

	1998	2002	2006	2010	2014	2015
Prva godina	1 000	3 300	2 500	6 000	3 000	5 000
Druga godina	3 000	5 000	5 000	12 000	6 000	15 000
Treća godina	7 000	9 000	8 000	24 000	18 000	45 000
Ukupno	11 000	17 300	15 500	42 000	27 000	65 000

- Indikativne alokacije za 2017/18 su takođe ograničene - postoje značajna sredstva koja nisu raspodeljena
- Ova sredstva će služiti za zaštitu od ekonomskih i fiskalnih šokova u narednim godinama
- U budžetu za 2015, strukturu budžetske rezerve čine sledeća sredstva koja nisu raspodeljena:
  - 5 milijardi randa u prvoj godini primene SOR
  - 15 milijardi u drugoj godini
  - 45 milijardi u trećoj godini

Konsolidovani račun tekućih i kapitalnih sredstava

Tabela 3.4 Konsolidovani račun tekućih i kapitalnih sredstava, 2011/12 – 2017/18

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
	Stanje			Revidirana procena	Srednjoročne procene		
Milijarde randa							
RAČUN TEKUĆIH SREDSTAVA							
Tekući prihodi	830.7	893.4	993.1	1,079.3	1,184.5	1,323.7	1,434.5
Tekući rashodi	838.6	921.1	1,010.9	1,095.6	1,181.4	1,261.9	1,334.1
Kompenzacije	347.4	376.6	409.5	445.3	479.5	509.6	539.6
Roba i usluge	150.8	162.7	174.6	180.3	187.7	200.3	209.4
Otplata kamate	81.7	93.3	109.3	120.8	132.4	146.8	158.3
Tekući transferi i subvencije	258.6	288.5	317.5	349.2	381.8	405.2	426.9
Tekući bilans	-7.8	-27.7	-17.8	-16.3	3.0	61.8	100.4
<i>Procentat BDP</i>	<i>-0.3%</i>	<i>-0.8%</i>	<i>-0.5%</i>	<i>-0.4%</i>	<i>0.1%</i>	<i>1.4%</i>	<i>2.0%</i>
RAČUN KAPITALNIH SREDSTAVA							
Kapitalni primici	0.2	0.3	0.3	0.4	0.5	0.5	0.5
Kapitalni izdaci	62.3	66.3	74.5	86.3	97.5	103.7	111.4
Kapitalni transferi	48.4	52.3	55.8	57.7	63.6	67.9	70.9
Zahtevi za finansiranje kapitalnih investicija	0.5	-118.2	-130.1	-143.6	-160.6	-171.1	-181.8
<i>Procentat BDP</i>	<i>-3.6%</i>	<i>-3.6%</i>	<i>-3.6%</i>	<i>-3.7%</i>	<i>-3.8%</i>	<i>-3.8%</i>	<i>-3.7%</i>
Finansijske transakcije ¹	8.2	10.1	10.6	7.5	0.4	7.0	4.2
Neraspoređena budžetska rezerva	–	–	–	–	5.0	15.0	45.0
Bilans budžeta	-110.1	-135.8	-137.2	-152.4	-162.2	-117.3	-122.2
<i>Procentat BDP</i>	<i>-3.6%</i>	<i>-4.1%</i>	<i>-3.8%</i>	<i>-3.9%</i>	<i>-3.9%</i>	<i>-2.6%</i>	<i>-2.5%</i>

1. Transakcije finansijskim sredstvima i obavezama

Izvor: Nacionalni trezor

Principi fiskalne politike i konsolidovani fiskalni okvir

- **Kontraciklični pristup, održivost duga i međugeneracijska pravednost ostaju ključni principi fiskalne politike**
- **Budžet za 2015. godinu, odražava nameru vlade da smanji budžetski deficit, stabilizuje dug i obnovi fiskalni prostor.**
- Vlada od 2012. godine ukazuje na to da pogoršanje ekonomskog okruženja zahteva reviziju planova koji se odnose na rashode i prihode
- Revizija ekonomskog rasta vrši se pet godinu zaredom i svi su izgledi da će ekonomski rast u naredne dve godine ostati ispod nivoa od 3 posto
- Uprkos tome što se ostvaruje gornja granica rashoda, nedovoljan ekonomski rast konstantno dovodi do visokog budžetskog deficita
- Mada je fiskalna politika u proteklih sedam godina podržavala ekonomiju, ovaj kontraciklični pristup dostigao je svoje granice. Problemi budžetskog deficita su pretežno strukturne prirode i ne mogu se rešiti cikličnim povećanjem prihoda
- U skladu s tim, DSBP za 2014. i budžet za 2015. sadrže predlog paketa fiskalne politike

Principi i paket fiskalne politike

- **Elementi paketa fiskalne politike:**
  - Smanjenje gornje granice rashoda za 25 milijardi randa u naredne dve godine, u odnosu na budžetsku osnovu iz 2014. godine.
  - Povećanje poreza na dohodak fizičkih lica i poreza na gorivo, čime će se obezbediti dodatnih 16,8 milijardi randa u 2015/16. godini.
  - Veća kontrola pripreme budžeta i rashoda s ciljem postizanja veće efikasnosti alokacija i strukture potrošnje.
  - Obustavljanje dodatni sredstava za povećanje broja zaposlenih.
  - Prestanak finansiranja preduzeća u vlasništvu države usled čega može nastati deficit državnog budžeta

HVALA VAM